

Posudek bakalářské práce Adama Nováka

Fenomén filipojakubské noci v současném prostředí České republiky

39 s., poznámkový aparát, bibliografie, textové a obrazové přílohy, mapky

Téma bakalářské práce Adama Nováka je dobře zvolené a zajímavé. Zkoumání propojenosti tradičního rituálu pálení filipojakubských ohňů a jeho soudobá forma a funkce ve freetekno subkultuře má značný potenciál, který jistě přesahuje nevelký rozsah předkládaného textu.

Práci tvoří tři navzájem propojené části, ve kterých se autor zabývá obecně rituálem, rituálem pálení filipojakubských ohňů v evropském historickém kontextu (především keltská tradice a tradiční formy v české lidové kultuře), a konečně freetekno komunitou a její redakcí rituálu. To vše je orámováno metodologickým Úvodem a shrnujícím Závěrem.

Je vidět, že téma je autorovi blízké a že je zpracovává se zájmem. Je-li výzkumník členem subkultury, kterou zkoumá, má to nepochybně mnoho pozitiv, ale zároveň to může přinést i omezení a nevýhody. Pokud bude autor své téma dále rozvíjet, doporučila bych zvážení a reflexi vlastní situace badatele. Bývá rovněž dobré položit si otázku, nakolik je zkoumaný vzorek – i když jde samozřejmě o malý kvalitativní výzkum – reprezentativní?

Obecná část o rituálu je zpracována stručně, ale opřena o dobré prameny (mohla tu být uvedena i Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska) a pro potřeby bakalářské práce je plně dostačující. Přidávám jen stejnou poznámku jako v předchozím odstavci. Když bude autor ve výzkumu pokračovat, bude muset zohlednit vedle ohně i význam vody, vedle rituálního hluku i důležitost rituálního úklidu, atd. Jinak řečeno, věnovat se tomuto významnému mezníku výroční obřadnosti v širší perspektivě.

Oceňuji, že je zde pasáž o keltské tradici, a že je zpracována střízlivě, bez podlehnutí „keltománii“.

Zapálená hranice vypadá stále stejně, vždycky a všude. Vždycky tu dochází ke konfrontaci člověka a živlu, a to navozuje zvláštní atmosféru. Jde však především o to, jak se mění a posouvá *funkce* rituálu, i když základní forma zůstává. Autorovi se podařilo prokázat, že stejně jako v tradiční lidové kultuře je i ve freetekno komunitě filipojakubská noc v nejobecnější rovině chápána jako symbolický přechod mezi chladnou a teplou částí roku. (Snad právě proto se neudržela tradice pálení ohňů svatojánských, které naopak spadají do vrcholu léta a vegetace.) Zároveň je tu však i mnoho rozdílů. Změnili se aktéři, situace i motivace pálení filipojakubských ohňů.

Domnívám se, že Adam Novák předložil práci, která je dobře napsaná a obsahově i stylisticky plně vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářskou práci. Předběžně navrhuji hodnocení mezi *výborně* a *velmi dobře*.

Praha 23. ledna 2016

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie FFUK